

PRAVILNIK

O BLIŽIM USLOVIMA ZA POČETAK RADA I OBAVLJANJE DELATNOSTI I NORMATIVIMA I STANDARDIMA ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI USTANOVA SOCIJALNE ZAŠTITE ZA SMEŠTAJ PENZIONERA I DRUGIH STARIH LICA

("Sl. glasnik RS", br. 44/93, 60/93, 73/2002, 66/2003, 102/2004, 76/2005 i
34/2009)

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi u pogledu prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika za početak rada i obavljanje delatnosti, kao i normativi i standardi za obavljanje delatnosti ustanova za smeštaj penzionera i drugih starih lica i to:

1. Domova za penzionere i stara lica,
2. Gerontoloških centara.

I USLOVI U POGLEDU PROSTORA, OPREME I POTREBNIH STRUČNIH RADNIKA ZA POČETAK RADA I OBAVLJANJE DELATNOSTI USTANOVA

1. Uslovi u pogledu prostora

Član 2

Ustanova socijalne zaštite za smeštaj penzionera i drugih starih lica (u daljem tekstu: ustanova) treba da ispunjava sledeće opšte i građevinsko-tehničke uslove:

- 1) da se osniva u naseljenom mestu gde su razvijene saobraćajne i druge veze i komunikacije;
- 2) da je građena od materijala koji obezbeđuje zvučnu i termo izolaciju;
- 3) da je priključena na električnu i telefonsku mrežu;
- 4) da je priključena na javnu vodovodnu mrežu, a ako ne postoji, da je obezbeđeno snabdevanje higijenski ispravnom tekućom toplom i hladnom vodom putem hidrofora;
- 5) da je priključena na javnu kanalizacionu mrežu ili propisno izgrađenu septičku jamu;

- 6) da je obezbeđeno grejanje i mehaničko provetravanje ukoliko je prirodno provetravanje nedovoljno;
- 7) da su podovi u svim sobama od materijala koji nije klizav, ne upija vlagu i lako se održava. Podovi u spavaonicama treba da budu od toplog materijala;
- 8) da je obezbeđen nesmetan prilaz prevoznim sredstvom;
- 9) da su vrata na sobama za smeštaj korisnika bez pragova, širine najmanje 1 metar sa zaštitom ukoliko su ostakljena;
- 10) da je širina hodnika najmanje 1,8 m;
- 11) da su u hodnicima i sobama gde su smešteni zavisni i poluzavisni korisnici ugrađeni rukodržači;
- 12) da ima lift ako objekat ima više od jednog sprata;
- 13) da ima izgrađenu ulaznu rampu čiji nagib ne sme biti veći od 15 stepeni za kretanje invalidskim kolicima;
- 14) da ima 20 m² slobodne površine oko objekta po korisniku, od čega 5 m² zelene površine koja može biti manja i to po 3 m² po korisniku ukoliko postoji u blizini objekta mogućnost korišćenja javnih zelenih površina.

Član 3

Ustanova treba da ima po jednu prostoriju, i to za: dnevni boravak, kuhinju, trpezariju, garderobu, ambulantu sa izolacionim delom, radnu terapiju, fizio-terapiju, zajedničke kulturno-zabavne aktivnosti, frizersko-berberske usluge, izolaciju preminulih lica, pranje i održavanje rublja, magacin, za obavljanje administrativno finansijskih i drugih poslova, zatim posebne prostorije za spavaonice i sanitarno higijenski čvor sa posebnim delovima - muški i ženski, kao i posebnu prostoriju za stručne radnike i medicinsko osoblje.

Ustanova treba da ima od soba predviđenih za spavaonice, najmanje 10% jednokrevetnih i 10% dvokrevetnih soba.

Ustanova socijalne zaštite za smeštaj penzionera i drugih starih lica može da ima smeštajne kapacitete visokog standarda utvrđene ovim pravilnikom.

Poslovi prihvatne stanice odnosno prihvatilišta za odrasla i stara lica u gerontološkom centru organizuju se u zasebnim zgradama ili zasebnim delovima zgrada.

Član 4

Sobe i ostale prostorije utvrđene u članu 3. ovog pravilnika treba da ispunjavaju sledeće uslove u pogledu površine po korisniku, i to:

1) spavaonica	najmanje 5 m ²
---------------	---------------------------

2) dnevni boravak	najmanje 3 m ²
3) trpezarija	najmanje 1,5 m ²
4) garderoba	najmanje 1,5 m ²
5) radionica	najmanje 6 m ²

Jednokrevetna soba za spavaonicu treba da ima površinu najmanje 12 m², dvokrevetna najmanje 15 m², a višekrevetna soba najmanje 5 m² po korisniku.

Stambene jedinice sa higijensko-sanitarnim čvorom treba da imaju najmanje površinu, i to:

- 1) apartman - 26 m²;
- 2) garsonjera - 20 m²;
- 3) dvosobna stambena celina - 35 m².

Član 4a

Kapaciteti visokog standarda su stambene celine koje, pored uslova iz člana 2. ovog pravilnika, ispunjavaju sledeće uslove u pogledu prostora, i to:

- 1) apartman treba da ima ukupnu površinu od najmanje 26 m², obezbeđeno centralno grejanje, priključak na telefonsku liniju i sledeće prostorije: predsoblje, dnevni boravak, spavaonicu sa najviše dva kreveta, čajnu kuhinju ili nišu i kupatilo (tuš kada, WC, umivaonik, rukohvat);
- 2) garsonjera treba da ima površinu najmanje 20 m², obezbeđeno centralno grejanje, priključak na telefonsku liniju i sledeće prostorije: predsoblje, spavaonicu sa najviše dva kreveta, čajnu kuhinju ili nišu i kupatilo (tuš kada, WC, umivaonik, rukohvat);
- 3) dvosobna stambena celina treba da ima površinu od najmanje 35 m², obezbeđeno centralno grejanje i priključak na telefonsku liniju i sledeće prostorije: predsoblje, dve spavaonice sa najviše po dva kreveta, čajnu kuhinju ili nišu i kupatilo (tuš kada, WC, umivaonik, rukohvat);
- 4) jednokrevetna soba, treba da ima ukupnu površinu od najmanje 15 m², obezbeđeno centralno grejanje i priključak na telefonsku liniju, spavaonicu i kupatilo (tuš kada, WC, umivaonik, rukohvat);
- 5) soba za stacionarni smeštaj visokog standarda treba da ima ukupnu površinu od najmanje 12 m² po korisniku, obezbeđeno centralno grejanje, priključak na telefonsku liniju i sledeće prostorije: spavaonicu sa najviše dva kreveta i kupatilo (kompletan sanitarni čvor), u koje se može ući sa invalidskim kolicima ili posebnim pomagalicama.

2. Uslovi u pogledu opreme

Član 5

Oprema soba i stambenih jedinica ustanove treba da odgovara nameni i da se može lako održavati.

Uslovi koje ustanova treba da ispunjava u pogledu opreme zavisno od vrste usluga jesu:

- 1) spavaonica treba da ima ležajeve, noćne ormariće i svetiljke, prema broju korisnika, kao i sto sa stolicama, ormar za odeću sa odvojenim delovima za korisnike, policu i zavesu;
- 2) u spavaonici u kojoj borave nepokretna lica i stambenoj jedinici u zaštićenom stanovanju, treba obezbediti odgovarajuću alarmnu vezu sa dežurnim radnikom ustanove. U stacionarnom delu spavaonica treba da ima sto za serviranje jela u krevetu i specijalni rukodržač iznad svakog kreveta;
- 3) soba za dnevni boravak treba da ima odgovarajući broj stolova i stolica, policu za knjige, pribor za društvene igre, televizor i radio aparat;
- 4) soba za stručne radnike ustanove treba da ima radni sto, stolice, ormar i telefon.

Član 5a

Kapaciteti visokog standarda, pored uslova iz člana 5. ovog pravilnika, treba da ispunjavaju i sledeće uslove u pogledu opreme, i to:

- 1) apartman treba da ima: frižider, šporet ili rešo, neophodan kuhinjski pribor, telefon, televizor, roletne ili venecijanere, garnituru za sedenje, podne obloge i garderobni orman u predsoblju, odnosno plakar;
- 2) garsonjera i dvosobna stambena celina treba da imaju: frižider, šporet ili rešo, neophodan kuhinjski pribor, telefon, televizor, roletne ili venecijanere, podne obloge i garderobni orman u predsoblju, odnosno plakar;
- 3) jednokrevetna soba treba da ima: frižider, telefon, televizor, roletne ili venecijanere i podne obloge;
- 4) soba za stacionarni smeštaj visokog standarda treba da ima: specijalne pokretne krevete, različita pomagala za tretman korisnika, roletne ili venecijanere, podove od vinfleksa, signalne uređaje povezane sa dežurnom osobom, telefon i televizor.

3. Uslovi u pogledu stručnih i drugih radnika

Član 6

Za početak rada i obavljanje delatnosti ustanova treba da ima zaposlene najmanje sledeće radnike:

- 1) jednog diplomiranog socijalnog radnika odnosno socijalnog radnika;
- 2) jednog psihologa;

- 3) jednog pravnika, odnosno diplomiranog pravnika;
- 4) jednu negovateljicu;
- 5) jednog kuvara;
- 6) jednog pomoćnog radnika u kuhinji;
- 7) jednu servirku;
- 8) jednu peglerku - pralju;
- 9) jednu spremačicu;
- 10) jednog radnika na računovodstvenim poslovima;
- 11) dva radnika na poslovima nabavke i skladištenja;
- 12) jednog radnika na administrativno-tehničkim poslovima i poslovima kadrovske evidencije;
- 13) jednog radnika - portira koji obavlja poslove telefoniste i čuvara.

Za početak rada i obavljanje delatnosti ustanova kapaciteta manjeg od 50 korisnika, ustanova treba da ima zaposlene:

- 1) jednog diplomiranog socijalnog radnika, odnosno socijalnog radnika;
- 2) jednu negovateljicu;
- 3) jednog kuvara;
- 4) jednog pomoćnog radnika u kuhinji - servirka;
- 5) jednog radnika na održavanju higijene objekata i opreme korisnika;
- 6) jednog administrativno-finansijskog radnika.

II NORMATIVI I STANDARDI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI

1. Normativi i standardi prostora i opreme

Član 7

Sobe za spavaonice nezavisnih korisnika imaju do šest kreveta.

Sobe za spavaonice zavisnih korisnika imaju do pet kreveta.

Prozori u sobama treba da imaju zaklone od sunca.

Član 8

Kreveti u sobama za spavaonice treba da budu veličine 90x200 cm, visine 50 do 60 cm, a u delu ustanove za zavisne korisnike, najmanje 60 cm. Sobe za zavisne korisnike treba da budu opremljene stolovima za serviranje hrane u krevetu. Za zavisne i teško pokretne korisnike iznad kreveta treba da budu ugrađene hvataljke, koje mogu da izdrže opterećenje do 120 kg.

Kreveti za zavisne i poluzavisne korisnike treba da budu opremljeni:

1. Jogi dušek	1 na 2 godine
2. Prekrivač	1 na 5 godina
3. Penasti trodelni dušek	1 na 1 godinu
4. Jastuk	1 na 5 godina
5. Ćebe	2 na 2 godine
6. Jastučnica	2 na 1 godinu
7. Donji čaršav	5 na 1 godinu
8. Navlaka za ćebad	2 na 1 godinu
9. Mušema	2 na 1 godinu
10. Mali čaršav	5 na 1 godinu
11. Jorgan	1 na 3 godine
Kreveti za nezavisne korisnike treba da budu opremljeni:	
1. Jogi dušek	1 na 4 godine
2. Prekrivač	1 na 5 godina
3. Jastuk	1 na 5 godina
4. Ćebe	1 na 2 godine
5. Jastučnica	2 na 1 godinu
6. Donji čaršav	1 na 1 godinu
7. Navlaka za ćebad	2 na 2 godine
8. Jorgan	1 na 5 godina

Član 9

Sanitarno-higijenski čvor za korisnike sa posebnim delovima, muškim i ženskim, treba da ima najmanje jednu WC kabinu na 10 korisnika ako sobe nemaju poseban sanitarni čvor u koji se može ući sa invalidskim kolicima ili posebnim pomagalicama; jednu tuš kabinu za 20 korisnika i kupatilo sa kadmom okrenutom zidu svojom užom stranom kako bi se obezbedio nesmetan pristup sa tri strane i jedan umivaonik sa toplom i hladnom vodom na 10 korisnika.

Sanitarno-higijenski čvor za osoblje treba da ima najmanje dve WC kabine, jedan umivaonik sa toplom i hladnom vodom, tuš kabinu i sobu za garderobu sa muškim i ženskim odeljkom, opremljenu sa metalnim plakarima za odlaganje garderobe.

Član 10

Ustanova koja obezbeđuje opštu i specijalnu negu zavisnih korisnika treba da ima: transportne ležaljke i kolica, pokretne platforme za spuštanje i podizanje korisnika iz kade, kolica za serviranje hrane, sto za serviranje jela u krevetu, vage, umivaonice za umivanje u krevetu, termofore, vazdušne jastuke, irigatore, posude za stavljanje obloga, vrećice za led, gumirana platna, posude za urin, pljuvaonice, guske, lopate, fenove za kosu, gumene pregače, kolica za transport prljavog rublja, kolica za transport čistog rublja, opremu za održavanje čistoće prostorija (mašine za pranje podova, tepisi, usisivači i sl.).

Član 11

Ustanova treba da ima direktne telefonske linije i telefonsku centralu kojom treba da budu povezane različite službe i korisnicima omogućeno telefoniranje uz naplatu.

Član 12

Soba za fizikalnu terapiju treba da ima površinu najmanje 50 m², sa odgovarajućom opremom: izvor i UV zraka, izvor galvanske struje, izvor visokofrekventne struje, UV generator, uređaj za zagrevanje parafina, fizioterapeutski sto, strunjače, švedske lestvice, palice, razboj za hodanje.

Član 13

Soba za radnu terapiju treba da ima površinu najmanje 35 m² i odgovarajuću opremu kao što su steg 100, vertikalni razboj, horizontalni razboj za tkanje, šivaća mašina.

Član 14

Soba za izolaciju preminulih lica treba da ima površinu od najmanje 16 m², zidove obložene keramičkim pločicama na visini od 2 m od poda, pod obložen keramičkim pločicama sa slivnikom u sredini, lavabo sa toplom i hladnom vodom, pokretnu tuš prskalicu, uređaj za klimatizaciju, pokretan sto obložen aluminijumskim limom i krevet za prevoz preminulih lica.

Član 15

Nezavisni korisnici u prostorije u kojima žive, mogu uneti deo svog ličnog nameštaja i opreme manjeg obima i formata.

Član 16

Kuhinja treba da ima odvojene delove - boksove za:

- 1) Pripremanje toplih i hladnih jela,
- 2) Obradu mesa,
- 3) Obradu ribe,

- 4) Obradu povrća,
- 5) Pripremanje poslastica,
- 6) Pranje belog suđa,
- 7) Pranje crnog suđa,
- 8) Odlaganje priručnog sitnog inventara,
- 9) Priručni magacin,
- 10) Otpatke (pomije).

Zidovi u kuhinji treba da su obloženi keramičkim pločicama u visini najmanje 1,5 m od poda.

Član 17

Kuhinja sa 250 korisnika treba da ima:

1) Šporet sa najmanje 4 ringle i rernom	2 kom.
2) Frižider	10 kom.
3) Radni sto	20 kom.
4) Pečenjaru rernu trodelnu	2 kom.
5) Sudoperu	6 kom.
6) Umivaonik	3 kom.
7) Panj za sečenje mesa	3 kom.
8) Univerzalnu mašinu za pripremu namirnica	1 kom.
9) Mašinu za sečenje hleba	1 kom.
10) Fritezu	2 kom.
11) Toplu kupku (denmari)	3 kom.
12) Električni kazan	1 kom.
13) Električni kiper	1 kom.
14) Mikser	3 kom.
15) Topli sto	3 kom.
16) Vitrinu, orman za posuđe	3 kom.
17) Viseći elemenat (trodelni)	7 kom.
18) Ljuštalicu za krompir	1 kom.
19) Stolicu za osoblje	9 kom.
20) Parohvatač (aparatus isivanje mirisa)	1 kom.
21) Vagu do 100 kg.	1 kom.
22) Vagu decimalnu	2 kom.
23) Pleh za pečenje	10 kom.
24) Pleh za kolače	20 kom.
25) Tiganj nerđajući	20 kom.

26) Tiganj obični (plehani-crni)	20 kom.
27) Poslastičarski sto sa drvenom pločom	1 kom.
28) Poslastičarski sto sa mermernom pločom	1 kom.
29) Otvarač za konzerve (električni)	1 kom.
30) Kantu za krupne otpatke	2 kom.
31) Kantu za tečne otpatke (pomije)	2 kom.
32) Mašinu za pranje sudova	1 kom.
33) Policu za odlaganje plehova	2 kom.
34) Policu u priručnom magacinu	6 kom.
35) Regal u ofisu	1 kom.
36) Mesoreznicu	1 kom.
37) Kolica od nerđajućeg metala za prijem mesa	3 kom.
38) Kolica za prijave stoljnjake	1 kom.
39) Mašinu za mlevenje mesa	1 kom.
40) Uređaj za pravljenje kobasica (top)	1 kom.
41) Posudu za ceđenje rezanaca (dževdžir)	3 kom.
42) Vangle raznih veličina	10 kom.
43) Plastičnu posudu i kantu	30 kom.
44) Lonac od 20 do 50 lit. sa poklopcem	10 kom.
45) Šerpu od 20 do 50 lit. sa poklopcem	10 kom.
46) Aparat za dezinfekciju (prskalica)	1 kom.
47) Priključak za toplu vodu ili bojler	1 kom.
48) Garderobni ormar	36 kom.
49) Stolicu	4 kom.
50) Sto	2 kom.
51) Ogledalo	2 kom.
52) Umivaonik	2 kom.
53) Mašinu za veš od 5 kg.	1 kom.
54) Sitan inventar za dopremu hrane	6 kom.
Termos 15 lit.	(za supe i čorbe)
Termos 12 lit. (varivo i mleko)	6 kom.
Kasetu četiri etaže (za kolače, voće)	6 kom.
55) Pribor za jelo	
Kašiku 25x5	300 kom.
Viljušku	300 kom.
Nož 25x5	300 kom.
Kašičicu 25x5	300 kom.
56) Staklo	
Čašu za vodu 0,2 dcl.	720 kom.
Bokal 1/1	120 kom.
Šećernjaču	80 kom.
57) Porcelan odnosno metalno posuđe	
Tanjir duboki 25x5	300 kom.
Tanjir plitki 25x5	300 kom.
Tanjir dezertni 25x5	300 kom.

Činiju za salatu 25x5	300 (male)
Vazu	300 kom. (male po potrebi)
58) Metalno nerđajuće posuđe	
Šolje za napitak	300 kom.
Podmetač za šolje	300 kom.
Činiju za supu sa poklopcem	40 kom.
Francusku kašiku	10 kom.
Sipaću kašiku za supu	50 kom.
Viljušku za meso	10 kom.
Korpu za hleb	50 kom.
Nož za hleb	5 kom.
Kuhinjski nož (komplet)	5 kom.
Hvataljku za kolače	5 kom.
Čekić za meso	3 kom.
Sataru	4 kom.
Oštrač za noževe	2 kom.
Špaklu	10 kom.
Poslastičarski nož	5 kom.
Šerpu sa poklopcem 15 lit.	5 kom.
Šerpu sa poklopcem 10 lit.	5 kom.
Šerpu sa poklopcem 7 lit.	5 kom.
Šerpu sa poklopcem 2 lit.	5 kom.
59) Ostali pribor	
Daščicu za meso (razne veličine)	20 kom. (plastične)
Komplet za začine	6 kom.
PVC tacnu 40 cm x 60 cm (čvršće)	100 kom.

Član 18

Trpezarija za 250 korisnika treba da ima:

1) Stolicu	160 kom.
2) Sto	40 kom.
3) Zavesu	(po potrebi)
4) Luster	(po potrebi)
5) Kolica za posluživanje	10 kom.
6) Garnišnu	(po potrebi)
7) Čajnik	(po potrebi)
8) Žardinjeru za cveće	(po potrebi)
9) Vešalicu stojeću	(po potrebi)
10) Korpu za otpatke	(po potrebi)
11) Ogledalo	(po potrebi)
12) Aparat za gašenje požara	(po potrebi)
13) Držać za peškire	2 kom.
14) Držać za papir	6 kom.

15) Aparat za sušenje ruku	2 kom.
16) Stolnjak	120 kom.
17) Nadstolnjak	120 kom.
18) Salvet (platneni)	(po potrebi)

Član 19

Za održavanje higijene rublja i posteljine korisnika neophodno je obezbediti tehničko sredstvo odgovarajućeg kapaciteta i strukture, kao što su: mašina za pranje, sušenje i peglanje rublja, za hemijsko čišćenje, ručno peglanje i šivenje.

Zaštićeno stanovanje

Član 20

Stanovi u zaštićenom stanovanju u pogledu prostora treba da ispune sledeće građevinsko-tehničke normative:

- 1) da visina stepenica bude 13 do 15 cm, a najmanja širina gazišta 32 cm, najmanja širina stepenišnog kraka da ima 120 cm, a zaštitna ograda 90 cm;
- 2) da su na stepeništima i hodnicima ugrađeni rukohvati na visinu od 0,90 cm, od poda;
- 3) da je kabina za lift široka 1,70 sa 1,50 cm, čista širina vrata na liftovskoj kabini 0,90 m;
- 4) da širina i dubina klozeta bude 1,80 sa 1,80 m, da je klozetska šolja visine 50 cm, sa preklopnim dvostrukim naslonom za ruke i samoumivaonikom 50 x 30 cm, na visini od 80 cm, koji je dobro učvršćen i sa nagnutim ogledalom čije se sedište nalazi na visini od 125 cm, vešalicom za odeću u visini od 120 cm, i sa kliznim hvataljkama (trougao) za izvlačenje na prečki koja je na visini od 195 cm, od poda;
- 5) da visina električnih prekidača za svetlo i za zvono bude na visini od 0,90 cm od poda;
- 6) da utikači za svetlo, TV, telefon, radio i dr. budu na visini od 40 cm, od poda;
- 7) da su utikači u kuhinji iznad radne površine na visini od 100 cm od poda;
- 8) da je utikač iznad kreveta na visini od 80 cm od poda;
- 9) da je alarmni uređaj sa prekidačem na pritisak ili sa vrpcom za povlačenje na visini od 60 cm od poda;
- 10) da je visina univerzalne radne površine na 80 cm od poda;
- 11) da je donja ivica poštanskog sandučeta na visini od 92 cm od poda;

12) da je mehanizam za otvaranje prozora na visini od 90 do 120 cm od poda;

13) da je dobro ozvučeno ulazno zvono i zvučni signal na telefonskom aparatu, a po potrebi ugrađen i svetlosni signal;

14) da površina svih prostorija, posebno WC, kupatila i kuhinje, omogućava nesmetano kretanje invalidskih kolica.

2. Normativi i standardi ishrane korisnika

Član 21

Korisnicima se obezbeđuje ishrana u skladu sa principima zdrave ishrane u starosti zavisno od njihovog zdravstvenog stanja, potreba, navika, verskih ubeđenja i to kroz najmanje tri obroka.

Ukupne dnevne potrebe raspoređuju se u tri obroka dnevno: doručak, ručak i večera, a u zavisnosti od zdravstvenog stanja korisnika i u više obroka, a najviše pet.

Član 22

Predviđene namirnice u ovom pravilniku raspoređuju se na obroke po unapred utvrđenom jelovniku koji se sastavlja za određeni vremenski period (nedelju dana, mesec dana) i od koga se izuzetno može odstupiti (nedostatak odgovarajuće vrste namirnica na tržištu i sl.).

Član 23

Ukupne mesečne količine namirnica po jednom korisniku iznose:

1) Sveže meso - bruto	2,25 kg
2) Iznutrica - bruto	0,24 kg
3) Riba - bruto	0,30 kg
4) Suhomesnati proizvod - bruto	0,50 kg
5) Mleko	11 lit.
6) Ulje	0,80 lit.
7) Jaje (1 kom. 50 gr)	10 kom.
8) Povrće - bruto	10 kg
9) Voće i prerađevine - bruto	2,40 kg
10) Žitarice - brašno i pirinač - bruto	1,00 kg
11) Hleb	10,00 kg
12) Šećer	1,00 kg
13) Pašteta	0,50 kg
14) Jogurt	0,80 lit.
15) Kiselo mleko	0,25 kg
16) Margarin	0,32 kg
17) Sir - sitni u kriškama	1,00 kg

Član 24

Za državne praznike korisnicima se, ako to lekar predloži, obezbeđuje po 0,2 litra vina odnosno 0,5 litara piva. Korisnik ima pravo da u skladu sa svojim verskim ubeđenjima i navikama u dane određenih verskih praznika dobije hranu u skladu sa verskim običajima i u odgovarajućim obrocima.

Član 25

Obroci se serviraju u trpezariji osim, zbog potpune nemogućnosti ili bolesti korisnika, kada se mogu servirati u sobi ili u stanu korisnika (zaštićeno stanovanje). Tom prilikom korisniku se obezbeđuje neophodna pomoć u hranjenju od strane medicinskog tehničara, odnosno medicinske sestre, odnosno negovateljice.

Član 26

Korisnicima zaštićenog stanovanja hrana se obezbeđuje u njihovim stanovima i vrši njeno dopremanje samo na njihov zahtev.

3. Normativi i standardi sredstava za održavanje lične higijene korisnika, prostora i opreme

A. Lična higijena korisnika

Član 27

Za održavanje lične higijene, korisnicima se obezbeđuje najmanje:

- 1) jedno kupanje nedeljno uz pomoć medicinskog osoblja a kod zavisnih korisnika prema potrebi,
- 2) brijanje dva puta nedeljno korisnika koji to nisu u stanju da sami učine,
- 3) šišanje jednom mesečno,
- 4) uređivanje frizure kod žena jednom mesečno,
- 5) promena ličnog rublja dva puta nedeljno, a kod zavisnih korisnika svakodnevno ili prema potrebi. Rublje se posebno obeležava, kako bi se onemogućila njegova zamena,
- 6) promena posteljnog rublja jednom nedeljno a kod zavisnih korisnika prema potrebi,
- 7) sečenje noktiju na rukama i nogama korisnicima koji to nisu u stanju sami da urade, jednom nedeljno,
- 8) svakodnevna pomoć u umivanju korisnicima koji to nisu u stanju sami da urade i svakodnevna jutarnja i večernja toaleta svih zavisnih korisnika,

9) promena ubrusa dva puta nedeljno,

10) korisniku se u okviru cene usluga može obezbediti i jedna zubna pasta mesečno, jedan češalj i četkica za zube godišnje i 6 ubrusa za 2 godine (peškiri za ruke, umivanje i kupanje).

Član 28

Za dom od 250 korisnika mesečno treba obezbediti sredstva za ličnu higijenu korisnika, i to:

1) Šampon za kosu	25 lit.
2) Sapun za umivanje	250 kom.
3) Sredstvo za dezinfekciju korisnika	30 lit.
4) Puder	20 kom.
5) Toalet papir	500 kom.
6) Sunđer za kupanje	20 kom.
7) Kolonjska voda	1 lit.
8) Krema za brijanje	15 kom.
9) Pelene za korisnike	15 kom.
10) Nožići za brijanje	30 kom.
11) PVC crevo za vodu (za korisnike)	5 m na godinu

B. Higijena prostora i opreme

Član 29

Sobe i druge prostorije u kojima borave korisnici kao i druge prostorije u ustanovi, čiste se svakodnevno.

Veliko spremanje, pranje prozora, vrata, poda, zavesa, obavlja se jednom mesečno.

Član 30

Krećenje prostorija obavlja se jednom u tri godine, a prostorije gde borave zavisni korisnici, mentalno retardirana i duševno obolela lica - jednom godišnje. Bojenje stolarije obavlja se jednom u šest godina, a po potrebi i češće.

Član 31

Za dom od 250 korisnika treba mesečno obezbediti sredstva za higijenu prostorija, i to:

1) Sredstvo za pranje i dezinfekciju poda	0,015 lit. po 1 m ²
2) Sredstvo za pranje sanitarija	67 lit.
3) Vim	50 kom.
4) Sonu kiselinu	25 lit.

5) Sredstvo za ručno pranje posuđa	120 lit.
6) Varikinu	5 lit.
7) Štirak	10 lit.
8) Krpe (razne)	70 kom.
9) PVC vreće za smeće	300 kom.
10) Sodu bikarbonu	1,5 kg
11) Sunđer za zoger	12 kom.
12) Zoger komplet	3 kom.
13) Sredstvo za omekšavanje veša	15 lit.
14) Deterdžent za pranje rublja	603 kg
15) Sredstvo za beljenje rublja	5 lit.
16) Sredstvo za mašinsko pranje sudova	30 kg
17) Sredstvo za pranje tepiha	5 kom.
18) Kesu za usisivač	20 kom.
19) Tus trake	5 kom.
20) Polifen za površine	26 lit.
21) Polifen H za ruke	5 lit.
22) Metlu šivenu	8 kom.
23) Rukavicu za jednokratnu upotrebu	5000 kom.
24) Gumenu rukavicu	22 kom.
25) Hiruršku masku	50 kom.
26) Kremu za ruke	10 kom.
27) Ozon	20 kom.
28) Portviš	1 kom.
29) Gumirano platno	10 m
30) Metlu korovaču	1 kom.
31) Sprej za muve	6 kom.
32) Granulat sredstva za pisoar	7 kg
33) Četku za ribanje	1 kom.
34) Najlon vreću	100 kom.
35) Kesu tregerušu	200 kom.
36) Sredstvo za čišćenje šporeta, rerni, kazana i posuđa	3 kom.
37) Papirni peškir	11 kom.
38) Čačkalice	15 kut.
39) Salvete	3 kut.
40) SAFE sredstvo za dezinfekciju sudova	5 kg
41) POLIMENT za metal	1 kg
42) Sapun za ruke	15 kom.
43) Toalet papir forte	15 kom.
44) Tehehlor forte	5 kg
45) Šibice	15 kom.
46) Kesu za zamrzivač	500 kom.
47) Lopaticu	1 kom.
48) Gruleks krupu	20 kom.
49) Jelensku kožicu	1 kom.

50) VC četku	2 kom.
51) Vakum gumu	3 kom.
52) Četku za flaše	1 kom.
53) Metlicu	1 kom.
54) Četku za hleb	1 kom.
55) Papirni tanjir	200 kom.

V. Zaštitna odeća i obuća za osoblje

Član 32

Za dom od 250 korisnika treba obezbediti zaštitnu odeću za osoblje:

1. Radni mantil - uniforma za socijalne radnike, negovateljice, kuvarice, servirke i spremačice	2 na 24 meseca
2. Radna kecelja za kuvare i pomoćne radnike u kuhinji	2 na 24 meseca
3. Zaštitna obuća - borosane za kuvarice, negovateljice, servirke i spremačice	2 na 12 meseci
4. Radno odelo za majstore	2 na 48 meseci
5. Majica za kuvare	4 na 48 meseci

Član 33

U domu, odnosno gerontološkom centru koji u svom sastavu ima prihvatilište odnosno prihvatnu stanicu za smeštaj korisnika normativ ishrane je isti kao i kod korisnika smeštenih u domovima. Za korisnike smeštene u prihvatilište odnosno u prihvatnu stanicu normativ sredstava za ličnu higijenu korisnika i sredstava za higijenu prostorija i opreme uvećava se za 30% od normativa za sve usluge u domovima.

4. Normativi i standardi garderobe korisnika

Član 34

Prilikom smeštaja u ustanovu, uputni organ, srodnik koji učestvuje u troškovima smeštaja i sam korisnik, dužni su da obezbede za pokretne korisnike najmanje jedno odelo, jedne cipele, jedan mantil ili zimski kaput, dve košulje, dva para donjeg veša, četiri para čarapa, jednu zimsku i jednu letnju pidžamu i jedan par papuča. Za nepokretne i teško pokretne korisnike potrebno je obezbediti pri smeštaju četiri spavačice, ili pidžame, jedne plastične papuče, dve kućne haljine ili ogrtača, jednu haljinu ili odelo, jedan pullover ili džemper.

Član 35

Garderobu korisnika u ustanovi obezbeđuju sami korisnici, lica koja snose troškove smeštaja u celini ili delimično. Ustanova obezbeđuje garderobu samo za korisnike čije troškove smeštaja u celini snosi socijalna zaštita a borave u ustanovi najmanje 3 godine. U tom slučaju, ustanova je dužna da obezbedi, najmanje, sledeće:

- 1) dve košulje ili bluze godišnje za pokretne korisnike,
- 2) dva para donjeg veša i četiri para čarapa godišnje za pokretne i nepokretne korisnike,
- 3) jednu spavaćicu ili pidžamu za pokretne korisnike, a za nepokretne dve spavaćice ili pidžame godišnje,
- 4) jedno radno odelo godišnje za korisnike koji obavljaju poslove na ekonomiji,
- 5) par cipela i par sandala na tri godine za pokretne korisnike,
- 6) jedno zimsko i jedno letnje odelo na tri godine za pokretne korisnike,
- 7) jedan džemper na tri godine za pokretne i nepokretne korisnike,
- 8) jedan kaput, šal i rukavice na deset godina za pokretne korisnike.

Korisnicima zaštićenog stanovanja ustanova ne obezbeđuje ličnu garderobu, a može posebno ugovoriti obezbeđivanje ove usluge (kao i drugih usluga) po zahtevu korisnika.

5. Usluge u slučaju smrti korisnika

Član 36

U slučaju smrti korisnika ustanova obezbeđuje ispraćaj posmrtnih ostataka a prema potrebi i sahranu na način i po postupku koji je primeren običajima sredine u kojoj se ustanova nalazi ili po oporuci korisnika pod uslovom da je ta oporuka u skladu sa mogućnostima ustanove odnosno srodnika, staraoca ili organa (centar za socijalni rad) koji je smestio korisnika u ustanovu.

6. Normativi u pogledu stručnih i drugih radnika

Član 37

Za organizaciju i realizovanje stručnog socijalnog i drugog rada, ustanova treba da ima zaposlene sledeće radnike:

- 1) jednog diplomiranog socijalnog radnika odnosno socijalnog radnika na ustanovu ili zaseban objekat domskog smeštaja kapaciteta do 100 korisnika a na svakih daljih 150 korisnika još po jednog diplomiranog socijalnog radnika, odnosno socijalnog radnika;
- 2) jednog psihologa na ustanovu kapaciteta od 250 - 300 korisnika a na svakih daljih 500 korisnika još po jednog psihologa;
- 3) jednog pravnika odnosno diplomiranog pravnika na ustanovu smeštajnog kapaciteta do 200 korisnika a na svakih daljih 800 korisnika još po jednog pravnika;
- 4) jednog planera-analitičara i po jednog informatičara u ustanovama smeštajnog kapaciteta iznad 500 korisnika;

- 5) jednog radnog terapeuta na ustanovu ili zaseban objekat domskog smeštaja kapaciteta do 100 korisnika a na svakih daljih 250 korisnika još po jednog radnika za obavljanje ovih poslova;
- 6) jednog organizatora kulturno-zabavnih aktivnosti na ustanovu kapaciteta 500 i iznad 500 korisnika;
- 7) jednog koordinatora stručnog rada na ustanovu kapaciteta 500 i iznad 500 korisnika;
- 7a) jednog referenta za komunikacije sa korisnicima usluga na ustanovu kapaciteta iznad 1000 korisnika;
- 8) jednog rukovodioca zasebnog domskog objekta koji je organizovan kao radna jedinica u njenom sastavu;
- 8a) pomoćnika rukovodioca ustanove na ustanovu kapaciteta iznad 1000 korisnika;
- 9) rukovodioca ustanove.

Član 38

Za organizovanje poslova opšte nege, ishrane i higijene korisnika i higijene prostora ustanova treba da ima zaposlene sledeće radnike:

- 1) 18 negovateljica na 100 zavisnih korisnika a na 100 poluzavisnih 10 negovateljica;
- 2) jednog glavnog kuvara na kuhinju, i jednog kuvara na 100 korisnika u prvoj smeni i jednog kuvara na 150 korisnika u drugoj smeni;
- 3) jednog pomoćnog radnika u kuhinji na 100 korisnika u prvoj smeni i jednog pomoćnog radnika u kuhinji na 100 korisnika u drugoj smeni;
- 4) jednu servirku na 100 korisnika u prvoj smeni i jednu servirku na 100 korisnika u drugoj smeni;
- 5) jednog mesara, jednog nutricionistu i jednog organizatora službe ishrane na ustanovu kapaciteta 500 i iznad 500 korisnika;
- 6) jednu peglerku - pralju na 60 korisnika;
- 7) jednog šivača posteljine i rublja na ustanovu a za svaku ustanovu kapaciteta preko 400 korisnika još po jednog šivača;
- 8) jednog berberina - frizera na 200 korisnika;
- 9) jednu spremačicu na 300 kvm. prostora za smeštaj zavisnih korisnika i prostora za spremanje i distribuciju hrane, odnosno jednu spremačicu na 800 kvm drugih prostorija u ustanovi.

Član 39

Za obavljanje finansijsko-računovodstvenih poslova ustanova treba da ima zaposlene sledeće radnike:

- 1) tri radnika na ovim poslovima na ustanovu ili zaseban objekat domskog smeštaja u okviru ustanove koji ima kapacitet 200 korisnika;
- 2) jednog radnika na poslovima računovodstvene likvidature na ustanovu kapaciteta 500 korisnika i još po jednog radnika na ovim poslovima na svakih daljih 500 korisnika;
- 3) dva radnika na poslovima nabavke i skladištenja na ustanovu, bez obzira na smeštajne kapacitete, a u ustanovama koje u svom sastavu imaju zasebne, prostorno dislocirne objekte domskog smeštaja kapaciteta 200 i preko 200 korisnika, dva radnika za obavljanje ovih poslova na svaki zaseban objekat.

Član 40

Za obavljanje opštih i zajedničkih poslova ustanova treba da ima zaposlene sledeće radnike:

- 1) tri radnika na administrativno-tehničkim poslovima i poslovima kadrovske evidencije na ustanovu smeštajnog kapaciteta do 200 korisnika i još po jednog radnika na ovim poslovima na svakih daljih 400 korisnika;
- 2) tri KV radnika na poslovima održavanja na ustanovu bez obzira na smeštajne kapacitete, a u ustanovama koje u svom sastavu imaju zasebne, prostorno dislocirane objekte domskog smeštaja kapaciteta 200 i preko 200 korisnika, tri radnika za obavljanje ovih poslova na svaki zaseban objekat, ustanove smeštajnog kapaciteta preko 500 korisnika a sa više zasebnih objekata domskog smeštaja i jednog organizatora službe održavanja;
- 3) jednog vozača-automehaničara na ustanovu i jednog vozača teretnog vozila na ustanovu smeštajnog kapaciteta preko 500 korisnika;
- 4) dva radnika - portira koji obavljaju poslove i telefoniste i čuvara u ustanovama smeštajnog kapaciteta do 200 korisnika. Tri radnika - portira koji obavljaju poslove i telefoniste i čuvara u ustanovama smeštajnog kapaciteta do 350 korisnika i četiri radnika - portira koji obavljaju poslove i telefoniste i čuvara u ustanovama smeštajnog kapaciteta 500 i iznad 500 korisnika po posebnom objektu domskog smeštaja;
- 5) jednog radnika u ustanovama smeštajnog kapaciteta preko 500 korisnika na poslovima zaštite na radu, zaštite od požara i poslovima odbrane.

Član 41

Domsko odeljenje za smeštaj korisnika pri centrima za socijalni rad kapaciteta do 50 korisnika, za obavljanje osnovne delatnosti, treba da ima zaposlene:

- 1) jednog rukovodioca domskog odeljenja;
- 2) jednu negovateljicu na 20 korisnika;
- 3) jednog kuvara na kuhinju;
- 4) jednog pomoćnog radnika u kuhinji - servirka;
- 5) jednu spremačicu po objektu domskog smeštaja;
- 6) jednu peglarku - pralju.

Poslove stručnog socijalnog i drugog rada obavljaju stručni radnici centra za socijalni rad pri kome se nalazi odeljenje domskog smeštaja.

Finansijsko-računovodstvene i opšte i zajedničke poslove obavljaju službe centra za socijalni rad pri kojem se nalazi odeljenje domskog smeštaja osim za odeljenja kapaciteta 30 korisnika, koja za obavljanje ovih poslova treba da imaju još po 1 administrativno-finansijskog radnika.

Kada drugo pravno lice organizuje domsko odeljenje za smeštaj penzionera i drugih starih lica kapaciteta do 50 mesta, pored radnika iz stava 1. ovog člana, treba da ima i jednog zaposlenog socijalnog radnika i jednog radnika na administrativno-finansijskim poslovima.

Za domska odeljenja za smeštaj korisnika pri centru za socijalni rad, kao i za domsko odeljenje za smeštaj korisnika koja organizuju druga pravna lica kapaciteta preko 50 korisnika primenjuju se uslovi u pogledu stručnih i drugih radnika za rad ustanova određeni čl. 37. do 40. ovog pravilnika.

Član 42

Ustanova koja u svom sastavu ima poljoprivrednu ekonomiju treba da ima jednog poljoprivrednog tehničara i jednog poljoprivrednog radnika na 10 hektara površine.

Član 43

Ustanova koja organizuje poslove prihvatne stanice za odrasla lica treba da ima:

- 1) jednog socijalnog radnika, odnosno diplomiranog socijalnog radnika u prvoj i jednog socijalnog radnika, odnosno diplomiranog socijalnog radnika u drugoj smeni,
- 2) jednu spremačicu,
- 3) jednog vozača.

Ustanova kada organizuje poslove prihvatilišta treba da ima:

- 1) jednog rukovodioca prihvatilišta,

- 2) po jednog socijalnog radnika, odnosno diplomiranog socijalnog radnika u prvoj i drugoj smeni na 35 korisnika,
- 3) jednu negovateljicu na smenu za 15 korisnika,
- 4) jednu spremačicu na 300 kvm u prvoj i 1 spremačicu na 300 kvm u drugoj smeni,
- 5) jednog kuvara koji obavlja i poslove serviranja;
- 6) jednog vozača,
- 7) jednog berberina sa 1/2 radnog vremena;
- 8) jednog administrativno-finansijskog radnika.

7. Organizovanje stručnog socijalnog rada

Član 44

Neposredno pružanje usluga stručnog socijalnog rada realizuje stručni tim koji sačinjavaju stručni radnici i to: socijalni radnik, psiholog, pravnik, radni terapeut, organizator kulturno-zabavnih sadržaja i rekreativnih aktivnosti i koordinator stručnog rada.

Članovi stručnog tima pored stručnih radnika iz stava 1. ovog člana su lekar i glavna medicinska sestra.

Član 45

Usluge stručnog socijalnog rada obuhvataju naročito:

- 1) sprovođenje programa prijema u cilju adekvatnog smeštaja i zadovoljavanja osnovnih životnih potreba korisnika pri čemu treba voditi računa o psihofizičkom statusu korisnika i njegovom stepenu zavisnosti od tuđe pomoći i nege,
- 2) izradu i sprovođenje programa stručnog i drugog rada sa korisnicima koji doprinose adaptaciji korisnika na uslove života u ustanovi upražnjavanjem aktivnosti koje unapređuju duševno i telesno zdravlje korisnika i uslove života u ustanovi;
- 3) uspostavljanje ili nastavak kontakta korisnika sa porodicom, bliskim prijateljima i srodnicima sa kojima je korisnik živeo u svojoj prirodnoj sredini;
- 4) rešavanje eventualnih konfliktnih situacija između korisnika, korisnika i zaposlenih radnika ustanove;
- 5) ostvarivanje prava korisnika na zdravstvenu zaštitu, prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i drugih prava;

- 6) stvaranje potrebnih uslova za ostvarivanje prava korisnika koje je pre dolaska u ustanovu na odgovarajući način ostvarivao (pravo učešća u radu humanitarnih organizacija, pravo na veroispovest, glasačko pravo i sl.);
- 7) izradu programa za dnevno organizovanje korisnika u okviru obaveznih i slobodnih aktivnosti u skladu sa mogućnostima korisnika, njegovim psihofizičkim statusom, interesovanjem, navikama, hobijem, obrazovnim nivoom;
- 8) organizovanje rada raznih kulturno-zabavnih sekcija koje se obrazuju prema mogućnostima ustanove i interesovanju korisnika;
- 9) organizovanje zajedničkih i individualnih poslova sa konkretnim sadržajem (porodični praznici, verski praznici, rođendani, venčanja i slično);
- 10) organizovanje poseta ustanovi kako pojedinačnih od strane rodbine korisnika, njegovih prijatelja, tako i kolektivnih od strane raznih zainteresovanih pojedinaca i institucija;
- 11) organizovanje i sprovođenje rekreativnih i kulturno-zabavnih programa sa korisnicima kao što su: izleti u prirodu, susedne gradove i slično, odlazak u pozorište, bioskop, na priredbe i koncerte;
- 12) ostvarivanje stalne saradnje sa uputnim organom (centar za socijalni rad), humanitarnim organizacijama, zdravstvenim i drugim ustanovama koje obezbeđuju zdravstvenu zaštitu korisnika;
- 13) preduzimanje svih potrebnih stručnih i drugih mera za organizovanje ustanove u cilju sprovođenja zakonom utvrđenih oblika otvorene zaštite penzionera i starih lica, lica ometenih u mentalnom razvoju i duševno obolelih lica.

III PRELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Član 45a

Ustanove koje na dan stupanja na snagu ovog pravilnika nemaju zaposlene radnike iz člana 37. tač. 1-8. ovog pravilnika mogu zapošljavati ove radnike samo uz saglasnost Ministarstva za rad, boračka i socijalna pitanja do 31. decembra 1993. godine.

Član 46

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaju da važe odredbe Pravilnika o bližim uslovima u pogledu prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika za osnivanje ustanova socijalne zaštite i za obavljanje delatnosti, odnosno poslova socijalne zaštite ("Službeni glasnik RS" br. 75/91 i 52/92) koje se odnose na uslove u pogledu prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika za osnivanje ustanova socijalne zaštite za smeštaj penzionera i drugih starih i invalidnih lica i Pravilnik o normativima i standardima za obavljanje delatnosti u ustanovama socijalne zaštite za smeštaj odraslih i starih lica ("Službeni glasnik RS", broj 52/92).

Član 47

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

***Samostalni član Pravilnika o izmenama i dopunama
Pravilnika o bližim uslovima za početak rada i obavljanje delatnosti i
normativima i standardima za obavljanje
delatnosti ustanova socijalne zaštite za smeštaj penzionera i drugih starih
lica***

("Sl. glasnik RS", br. 66/2003)

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

***Samostalni član Pravilnika o izmenama i dopunama
Pravilnika o bližim uslovima za početak rada i obavljanje delatnosti i
normativima i standardima za obavljanje
delatnosti ustanova socijalne zaštite za smeštaj penzionera i drugih starih
lica***

("Sl. glasnik RS", br. 102/2004)

Član 6

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".